

ירושלים, י"ח באלול תשע"ב
5 בספטמבר 2012
233/2012

סיבות מוות בישראל, 2010 Death Causes in Israel - 2010

- סיבת המוות השכיחה בישראל בשנת 2010 - שאתות ממאירות (סרטן) ואחריה מחלות לב
- שיעורי תמותה ממחלות לב וממחלות כלי דם במוח ירדו ב-80% מאמצע שנות ה-70
- שיעורי התמותה משאתות ממאירות (סרטן), מחלת לב איסכמית ומחלות כלי דם במוח בישראל נמוכים יחסית למרבית מדינות ה-OECD.
- שיעור התמותה מסרטן הריאה השכיח בקרב גברים בישראל, נמוך מאוד יחסית למדינות ה-OECD ואילו שיעור התמותה מסרטן השד השכיח בקרב נשים בישראל, גבוה מאוד יחסית למדינות ה-OECD.
- שיעורי התמותה מסוכרת, מחלות זיהומיות ומחלות כליה בישראל גבוהים מאד יחסית למדינות ה-OECD.

בימים אלה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס) מפרסמת את נתוני סיבות המוות בישראל לשנת 2010. [באתר הלמ"ס ניתן למצוא סדרות נתונים של שיעורי סיבות מוות גולמיים ומתוקננים לגיל משנת 1998 עד שנת 2010 \(כולל\).](#)

בשנת 2010 נפטרו בישראל 39,418 תושבים, שהם חצי אחוז (0.5%) מאוכלוסיית ישראל לאותה שנה. 49.8% מהנפטרים היו זכרים, ו-50.2% נקבות.

79% מהנפטרים היו מעל גיל 65 (מתוכם 64% היו מעל גיל 75; 34% היו מעל גיל 85). 7% מהנפטרים היו מתחת לגיל 45, 1.6% מהנפטרים (616) היו תינוקות עד גיל שנה.

עשר סיבות המוות השכיחות ביותר לשנת 2010 מוצגות בטבלה 1. סיבות אלה גרמו ל-77% מכלל הפטירות באותה שנה. שתי סיבות המוות השכיחות ביותר היו שאתות ממאירות (סרטן) ומחלות לב, משתי סיבות אלה היו 43% מכלל הפטירות בישראל. כמו בשנים האחרונות שאתות ממאירות הן סיבת המוות השכיחה ביותר – היא גורמת למעט יותר מרבע מכלל הפטירות.

טבלה 1: התפלגות סיבות המוות בישראל, 2010

סיבות המוות	מספר פטירות	אחוז מתוך הסה"כ
כל השאתות הממאירות (סרטן)	10,380	26.3
מחלות לב	6,443	16.3
סוכרת	2,280	5.8
מחלות כלי הדם שבמוח (שבץ מוחי)	2,280	5.8
מחלות מערכת הנשימה	2,051	5.2
כל הסיבות החיצוניות	1,981	5.0
מחלות זיהומיות	1,641	4.2
מחלות כליה	1,540	3.9
דלקת ריאות	825	2.1
יתר לחץ דם	783	2.0
כל שאר המחלות	9,214	23.4
סה"כ	39,418	100

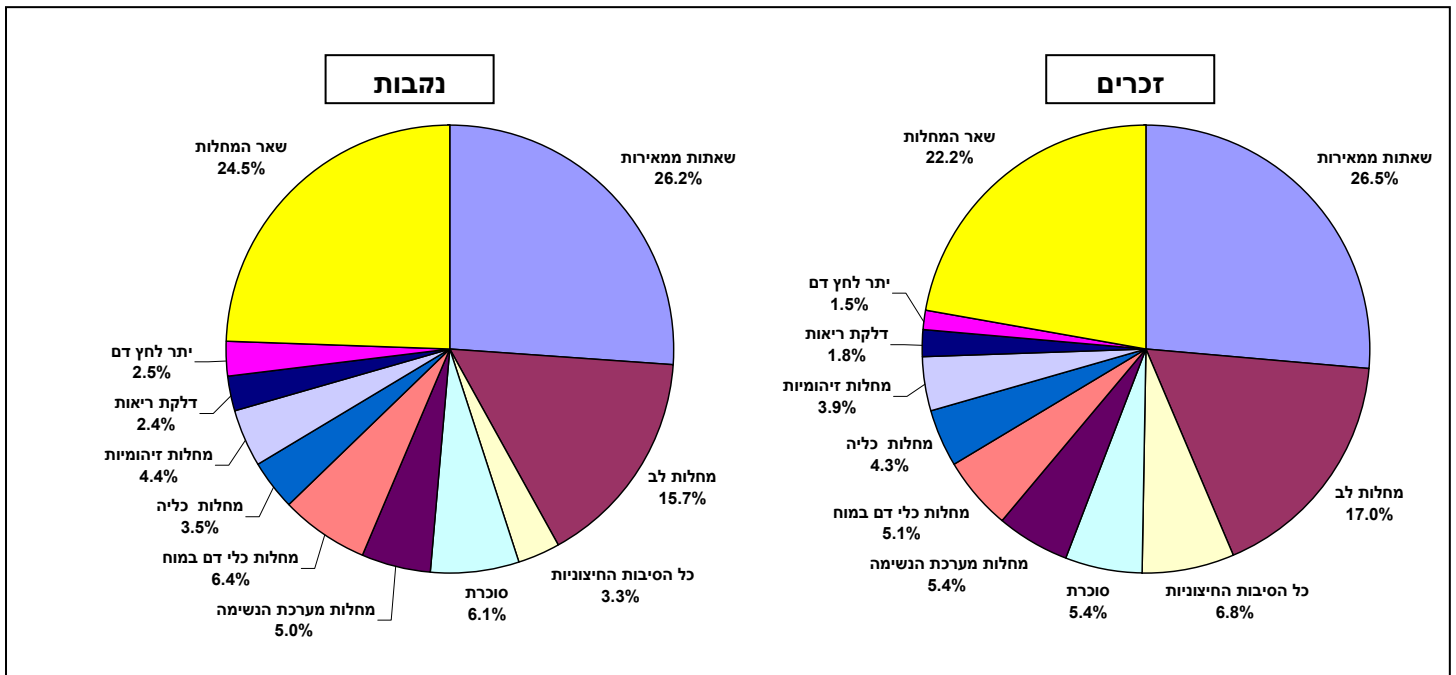
גברים ונשים

שאתות ממאירות ומחלות לב היו שתי סיבות המוות השכיחות בשני המינים (תרשים 1). סוג הסרטן השכיח ביותר בקרב הגברים היה סרטן קנה הנשימה, הסמפונות והריאה (23.7% מכל הפטירות מסרטן) ובקרב הנשים – סרטן השד (18.6% מכלל הפטירות מסרטן). סוג הסרטן השני בשכיחותו בשני המינים היה סרטן המעי הגס, החלחולת ופי הטבעת (12.7% מכלל הפטירות מסרטן בגברים, 13.7% בנשים). סוכרת הייתה גורם המוות השלישי בשכיחותו בקרב נשים ובמקום הרביעי בקרב גברים (תרשים 1).

סיבות מוות חיצוניות (סיבות שאינן מחלות וכוללות תאונות דרכים, תאונות אחרות, התאבדות, רצח וכדו') היו במקום השלישי בקרב גברים ובמקום השמיני בקרב נשים. מכלל סיבות המוות החיצוניות הפער המגדרי הגדול ביותר בשכיחות הוא בתאונות דרכים והתאבדויות. **שיעור התמותה המתוקן לפי גיל¹** בתאונות דרכים, בקרב הגברים גבוה פי 3 מזה שבקרב הנשים (שיעור של 7.4 בגברים לעומת 2.6 בנשים). בהתאבדויות השיעור גבוה פי 5 לעומת הנשים (שיעור של 9.9 ו-2.0 בהתאמה).

¹ שיעור תמותה מתוקן לגיל - שיעור תמותה המשקף את שיעור התמותה באוכלוסייה הנבדקת, אם התפלגות הגילים באוכלוסייה זו הייתה זהה לזו של אוכלוסיית התקן. תיקון לגיל מאפשר השוואה בין אוכלוסיות שונות הנבדלות בהרכב הגילים שלהן.

תרשים 1: התפלגות סיבות המוות בקרב גברים ונשים, 2010

לנתוני תרשים 1

קבוצות גיל

התפלגות סיבות המוות משתנה בהתאם לגיל. בקרב תינוקות ופעוטות (גילאי 0-4 שנים) סיבות המוות השכיחות ביותר הן סיבות סב-לידתיות (סיבות הקשורות לתהליך ההיריון והלידה ומתייחסות לעובר) – 39.7% מכלל הפטירות. בגילי הילדות (5-14 שנים) ובקבוצת הגיל 15-44 מרבית הפטירות מתרחשות בשל סיבות חיצוניות (32.7% ו-38.9% בהתאמה). בקבוצות הגיל 45-64 ו-65-84, סיבת המוות השכיחה ביותר היא סרטן (45.2% ו-30.4% בהתאמה), בקבוצת הגיל 85+ סיבת המוות השכיחה ביותר היא מחלות לב (21.7%).

יהודים וערבים

התפלגות סיבות המוות שונה בין האוכלוסייה היהודית והאוכלוסייה הערבית בישראל (טבלה 2). בעוד ששאותות ממאירות גורמות ל-26.8% מהפטירות בקרב יהודים, היא גורמת ל-20.5% ממקרי המוות בקרב ערבים. סיבות מוות חיצוניות, סיבת המוות השלישית בשכיחותה באוכלוסייה הערבית, גרמה ל-9.1% מכלל הפטירות (לעומת 4.4% באוכלוסייה היהודית). סוכרת, סיבת המוות הרביעית בשכיחותה בקרב ערבים, מהווה 9.1% ממקרי המוות בקבוצת אוכלוסייה זו, לעומת 5.6% בקרב יהודים. חלק מההבדלים בהתפלגות סיבות המוות בין יהודים וערבים נובעים מהבדלים בהתפלגות הגילים בין שתי האוכלוסיות – האוכלוסייה הערבית צעירה יותר.

טבלה 2: התפלגות סיבות המוות בישראל, 2010

ערבים	יהודים	סיבת המוות
אחוז מכלל הפטירות	אחוז מכלל הפטירות	
20.5	26.8	כל השאתות הממאירות
15.5	16.6	מחלות לב
5.2	5.9	מחלות כלי הדם שבמוח
7.7	5.6	סוכרת
5.5	5.2	מחלות מערכת הנשימה
9.1	4.4	כל הסיבות החיצוניות
3.5	4.3	מחלות זיהומיות
3.3	4.1	מחלות כליה
1.8	2.2	דלקת ריאות
1.8	2.0	יתר לחץ דם
26.0	23.0	כל שאר המחלות
100 (סה"כ פטירות 4,170)	100 (סה"כ פטירות 34,005)	סה"כ

שיעור התמותה המתוקנן לפי גיל בקרב ערבים גבוה פי 1.4 מזה של היהודים. בהשוואת שיעורי התמותה המתוקננים לפי גיל בין יהודים וערבים בסיבות המוות המובילות עולה כי שיעורי התמותה מסרטן זהים בין שתי האוכלוסיות, אולם שיעורי התמותה המתוקננים ממחלות לב ומחלות יתר לחץ דם גבוהים אצל ערבים פי 1.7 לעומת היהודים. שיעור התמותה המתוקנן מסוכרת גבוה פי 2.3 אצל ערבים לעומת היהודים. שיעור התמותה המתוקנן מכל הסיבות החיצוניות גבוה אצל ערבים פי 1.5 לעומת יהודים.

מגמות רב שנתיות

התפלגות סיבות המוות ב-2010 דומה להתפלגות בשנת 2009, עם הבדלים קטנים אשר ברובם מהיום המשך למגמות הרב שנתיות בסיבות המוות בישראל. בשנת 2010 הייתה עליה מועטה של 0.6% בכל השארות הממאירות וירידה של 0.6% במחלות לב.

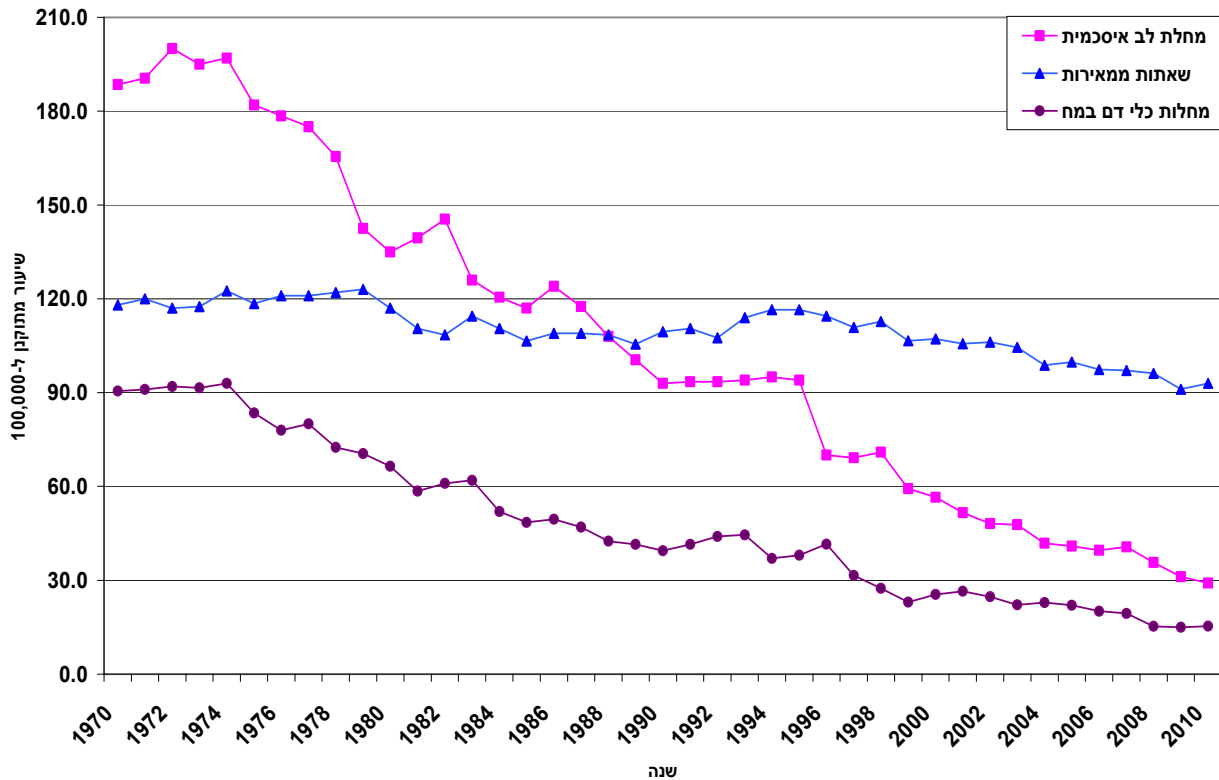
כאשר משווים את התפלגות סיבות המוות בשנת 2010 לשנים מוקדמות יותר ניכרים שינויים גדולים (טבלה 3). בשנת 1970 מחלות לב היו סיבת המוות השכיחה ביותר (29%), ואחריה שארות ממאירות (16.5%). מאז 1999 שארות ממאירות הפכו להיות סיבת המוות השכיחה ביותר (26.3% ב-2010) ואחריהן מחלות לב (16.3% ב-2010). מחלת הסוכרת ומחלות הכליה שהיום מהוות 5.8% ו-3.9% מכלל הפטירות בהתאמה, בעבר היו 0.8% ו-0.7% מכלל סיבות המוות בהתאמה. כמו כן, בשנת 1970 קבוצת הסיבות הסב-לידתיות הייתה סיבת המוות החמישית בשכיחותה, ואילו בשנים האחרונות סיבת מוות זו מהווה 0.8% מכלל הפטירות. שכיחותה של קבוצת המומים המולדים שבעבר היתה 2.6% מכלל הפטירות ירדה ל-0.7% מכלל הפטירות. שיעורי התמותה של התינוקות ירדו בצורה תלולה מאז שנות ה-70 (משיעור של 24.2 ל-1,000 לידות חי ב-1970 ל-3.7 בשנת 2010) והתלוותה לכך ירידה בשכיחותן של סיבות מוות האופייניות לתינוקות.

טבלה 3: התפלגות סיבות המוות בכלל האוכלוסייה, 1970, 2010

שנת 2010	שנת 1970	
אחוז מתוך הסה"כ	אחוז מתוך הסה"כ	סיבת המוות
16.3	29.0	מחלות לב
26.3	16.5	כל השארות הממאירות
5.8	12.5	מחלות כלי הדם שבמוח
5.0	8.7	כל הסיבות החיצוניות
0.8	3.8	סיבות סב-לידתיות
2.1	2.6	דלקת ריאות
0.7	2.6	מומים מולדים
3.8	2.0	מחלות זיהומיות
5.2	1.2	מחלות מערכת הנשימה
0.0	1.2	קדחת שגרון חריפה ושגרון לב כרוני
34.0	19.9	שאר המחלות
100	100	סך הכל
סה"כ פטירות 39,418	סה"כ פטירות 20,416	

שיעור התמותה המתוקנן לגיל סה"כ ירד מאז 1970 ועד 2010 ב-56%. בשיעורי התמותה ממחלות לב איסכמיות (המהווים כ-70% מכלל התמותה ממחלות הלב) חלה ירידה של כ-80% (תרשים 2), בדומה לירידה הנצפית בעולם המערבי. ירידה דומה נצפתה לאורך השנים גם בשיעורי התמותה ממחלות כלי דם במוח. לעומת זאת בשיעורי הפטירה מסרטן קיימת תנודתיות בשיעורי התמותה לאורך השנים אך המגמה הכללית היא של ירידה מתונה מאוד.

תרשים 2 : שיעורי סיבות המוות המובילות, מתוקנים לגיל, 1970-2010

[לנתוני תרשים 2](#)

השוואה בינלאומית

בהשוואה בינלאומית עם מדינות ה-OECD של שיעורי תמותה מתוקנים לגיל מסיבות המוות המובילות בישראל (2009), שיעורי התמותה מסרטן, מחלת לב איסכמית ומחלות כלי דם במוח בישראל נמוכים יחסית למרבית מדינות ה-OECD. שיעור התמותה מסוכרת בישראל גבוה מאד יחסית למדינות ה-OECD ורק במכסיקו השיעור גבוה יותר.

בין הגברים והנשים הישראליות קיימים הבדלים במיקום היחסי בין מדינות ה-OECD בסיבות המוות השונות. בקרב גברים, שיעור התמותה מסרטן נמוך מאד יחסית למרבית מדינות ה-OECD. שיעור התמותה מסרטן ריאות שאמנם הוא השכיח ביותר בקרב הגברים הישראליים, נמוך יחסית לשיעור בקרב הגברים במרבית מדינות ה-OECD. גם שיעורי התמותה ממחלת לב איסכמית וממחלות של כלי הדם במוח נמוכים יחסית למרבית מדינות ה-OECD.

בקרב נשים, שיעור התמותה המתוקן לגיל מסרטן הוא בערך באמצע דרוג מדינות ה-OECD. שיעור התמותה מסרטן השד הוא מהגבוהים בקרב מדינות ה-OECD, ואילו שיעור התמותה מסרטן הריאות, הוא נמוך יחסית. שיעור התמותה ממחלת לב איסכמית בקרב הנשים גם כן נמוך יחסית למדינות ה-OECD, מיקום הנשים בדרוג דומה למיקומם של הגברים. במחלות כלי דם במוח דירוג הנשים נמוך מאד, בדומה לגברים.

שיעור התמותה מסוכרת גבוה מאד הן בקרב הגברים והן בקרב הנשים ורק במכסיקו שיעור גבוה יותר. גם שיעור התמותה ממחלות כליה ומחלות זיהומיות גבוה בישראל יחסית למדינות ה-OECD.

שיעורי התמותה מסיבות חיצוניות נמוכים מאד יחסית למדינות ה-OECD הן בקרב הגברים והן בקרב הנשים. מבין הסיבות החיצוניות, גם שיעור התמותה מהתאבדות נמוכים מאד בקרב הגברים והנשים בישראל יחסית למדינות ה-OECD.

טבלה 5: סיבות מוות מובילות בקרב גברים, במדינות ה-OECD, שיעור מתוקן לגיל ל-100,000, 2008-2009

סוכרת		מחלות כלי דם במוח		מחלת לב איסכמית		שאתות ממאירות	
8.4	לוקסמבורג	42.7	ישראל	56.2	קוריאה	137.4	מקסיקו
8.5	יוון	44.6	צ'ילה	56.7	יפן	216.8	ישראל
9.2	פינלנד	46.1	צרפת	71.5	צרפת	232.2	פינלנד
9.7	יפן	47.8	ארצות הברית	81.5	פורטוגל	232.6	שוודיה
10.1	הממלכה המאוחדת	50.3	שוויץ*	91.4	הולנד	249.3	ארצות הברית
12.0	סלובניה	54.5	הולנד	95.3	ספרד	252.9	שוויץ*
12.3	איסלנד	54.9	אוסטרליה	96.9	צ'כיה	257.9	איסלנד
15.1	נורבגיה	59.3	אוסטריה	103.3	לוקסמבורג	258.3	אוסטרליה
17.1	סלובקיה	62.0	גרמניה	113.1	ישראל	258.8	צ'כיה
17.5	אסטוניה	63.4	ספרד	120.7	איטליה	259.6	צ'ילה
18.0	צרפת	66.7	איסלנד	125.0	יוון	264.0	נורבגיה
18.9	אירלנד	67.4	אירלנד	131.8	סלובניה	267.2	גרמניה
19.3	שוויץ*	68.4	נורבגיה	137.8	נורבגיה	267.3	יפן
19.7	הולנד	68.8	ניו זילנד	142.2	שוויץ*	272.6	אוסטריה
19.8	ספרד	69.8	הממלכה המאוחדת	143.5	אוסטרליה	274.8	יוון
20.5	פולין	70.1	מקסיקו	146.0	צ'ילה	278.3	ניו זילנד
20.6	שוודיה	71.3	שוודיה	165.2	הממלכה המאוחדת	279.8	הממלכה המאוחדת
22.1	דנמרק	79.2	פינלנד	166.3	מקסיקו	282.9	פורטוגל
22.6	גרמניה	82.1	איטליה	172.1	גרמניה	286.1	לוקסמבורג
24.4	אוסטרליה	82.4	יפן	176.5	שוודיה	286.7	איטליה
25.8	צ'ילה	88.4	לוקסמבורג	183.1	איסלנד	288.3	ספרד
27.5	איטליה	94.9	צ'כיה	188.5	ארצות הברית	299.3	צרפת
27.6	הונגריה	111.8	קוריאה	194.3	פולין	304.1	קוריאה
29.2	ניו זילנד	116.6	יוון	198.9	ניו זילנד	308.2	אירלנד
29.8	ארצות הברית	118.3	אסטוניה	199.5	אוסטריה	309.5	הולנד
36.3	צ'כיה	121.0	סלובניה	212.0	אירלנד	345.0	דנמרק
37.6	קוריאה	124.3	פולין	266.5	פינלנד	349.0	סלובקיה
39.3	אוסטריה	132.3	פורטוגל	325.8	דנמרק	357.0	פולין
40.9	פורטוגל	138.2	דנמרק	410.7	הונגריה	370.1	סלובניה
49.3	ישראל	165.2	הונגריה	434.8	אסטוניה	373.5	אסטוניה
149.3	מקסיקו	167.3	סלובקיה	502.4	סלובקיה	417.4	הונגריה

טבלה 6: סיבות מוות מובילות בקרב נשים, במדינות ה-OECD, שיעור מתוקן לגיל ל-100,000, 2008-2009

סוכרת		מחלות כלי דם במוח		מחלת לב איסכמית		שאתות ממאירות	
5.5	יפן	36.6	צרפת	27.3	יפן	110.4	מקסיקו
5.7	פינלנד	39.1	ישראל	30.6	צרפת	125.2	קוריאה
7.2	יוון	40.6	צ'ילה	33.5	קוריאה	129.6	יפן
7.7	הממלכה המאוחדת	44.8	שווייץ*	39.7	לוקסמבורג	130.8	ספרד
8.1	איסלנד	45.9	ארצות הברית	43.1	הולנד	143	פורטוגל
8.8	לוקסמבורג	49.0	אוסטריה	45.0	ספרד	143.2	פינלנד
9.2	סלובניה	50.8	יפן	48.5	צ'כיה	145.2	יוון
11.1	אירלנד	52.4	ספרד	48.9	פורטוגל	149.8	שווייץ*
11.4	נורבגיה	52.9	הולנד	63.0	יוון	151.0	צרפת
11.8	אסטוניה	53.6	אוסטרליה	63.5	ישראל	158.7	איטליה
12.0	צרפת	53.9	איסלנד	66.4	איטליה	159.2	אוסטרליה
13.0	שוודיה	55.6	נורבגיה	67.2	סלובניה	163.3	אוסטריה
13.5	סלובקיה	56.6	גרמניה	72.9	נורבגיה	164.1	ישראל
14.3	שווייץ*	60.3	שוודיה	76.4	שווייץ*	165.9	גרמניה
16.4	הולנד	61.3	מקסיקו	78.1	צ'ילה	167.1	שוודיה
17.0	צ'ילה	62.9	אירלנד	81.7	הממלכה המאוחדת	170.9	ארצות הברית
17.0	דנמרק	64.7	לוקסמבורג	84.4	אוסטרליה	171.6	אסטוניה
17.1	ספרד	65.3	פינלנד	93.3	איסלנד	172.3	צ'כיה
17.2	אוסטרליה	68.2	הממלכה המאוחדת	93.3	שוודיה	172.3	נורבגיה
17.7	פולין	69.3	איטליה	97.8	גרמניה	175.0	איסלנד
19.9	ניו זילנד	69.8	צ'כיה	103.8	פולין	176.9	לוקסמבורג
20.1	גרמניה	73.5	קוריאה	107.8	ארצות הברית	180.7	סלובקיה
21.6	ארצות הברית	75.2	ניו זילנד	108.4	מקסיקו	181.1	צ'ילה
22.0	הונגריה	85.3	אסטוניה	112.1	אירלנד	186.6	פולין
22.7	איטליה	93.5	סלובניה	119.2	ניו זילנד	190.3	סלובניה
25.3	קוריאה	94.0	פולין	120.7	אוסטריה	191.5	דנמרק
27.5	צ'כיה	110.1	פורטוגל	134.2	פינלנד	193.0	הממלכה המאוחדת
29.3	אוסטריה	115.5	הונגריה	219.8	דנמרק	193.4	הולנד
34.9	פורטוגל	118.4	דנמרק	247.0	אסטוניה	193.7	ניו זילנד
42.5	ישראל	123.9	סלובקיה	257.8	הונגריה	196.3	אירלנד
142.3	מקסיקו	127.5	יוון	354.7	סלובקיה	218.0	הונגריה

* נתונים משנת 2007